מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

י׳ באייר התשע״ט
15 במאי 2019
חוזר ביטוח 2019-1-6
סיווג: כללי

אישור קיום ביטוח

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ב) ו- 40(ו) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ״א-1981, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

בתחומי עיסוק שונים נדרש מבוטח להציג למזמין עבודה, כתנאי למתן שירותים מטעמו, אישור על קיום ביטוחים שונים כגון: ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח חבות מעבידים ועוד. דרישת המזמין נועדה לוודא כי השירותים הניתנים לו מבוטחים ועל כן הוא לא יהיה חשוף לנזקים שעלולים להיות כרוכים בקבלת אותם שירותים. במקרים רבים מבקש המזמין מהמבוטח להציג לו אישור ביטוח בנוסח מסוים שהכתיב המזמין ולעיתים אינו תואם את הוראות הפוליסה של המבוטח. מצב זה עלול להוביל להנפקת אישור ביטוח שאינו תואם לפוליסת הביטוח של המבוטח ולא ניתנה בעניינו הודעה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לסעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ״א-1981. בנוסף, המצב כיום של ריבוי דרישות להנפקת אישורי ביטוח שונים בגין אותה פוליסה מטיל עלויות גבוהות על מבוטחים, מהווה חסם להתקשרויות ואף יוצר אי בהירות ביחס לכיסויים הקיימים למבוטח. במסגרת חוזר זה נקבעו הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח וסוכני ביטוח בהנפקת אישור קיום ביטוח.

2. הגדרות

בחוזר זה -

״אישור ביטוח כללי״ - אישור בדבר קיומה של פוליסת ביטוח עבור מבוטח;

״אישור ביטוח מסוים״ - אישור בדבר קיומה של פוליסת ביטוח למבוטח מסוים עבור מבקש אישור מסוים;

״אמצעי דיגיטלי״ - כתובת דואר אלקטרוני או מספר טלפון נייד;

״חשבון אישי מקוון״ - חשבון פרטי של מבוטח הנגיש באמצעות כלים טכנולוגיים ומאפשר אחזור מידע לפי אזורי המשנה המפורטים בחוזר ביטוח 2017-1-1 ״אחזור מידע אישי״ (1.2.2017).

3. הנפקת אישור ביטוח

א. הפיקה חברת ביטוח פוליסת ביטוח למבוטח, לא תנפיק אישור או התחייבות הנוגעים לפוליסה אלא בהתאם להוראות חוזר זה.

ב. הפיקה חברת ביטוח פוליסת ביטוח למבוטח וביקש המבוטח לקבל אישור ביטוח כללי אודות הפוליסה שהונפקה, תשלח חברת הביטוח למבוטח אישור בהתאם לנוסח הקבוע בנספח א׳ או ב׳, באמצעי דיגיטלי או באמצעות הדואר בהתאם לבחירת המבוטח ובהתאם לסוג הביטוח שהונפק, לא יאוחר מ- 7 ימים ממועד הבקשה.

רח׳ עם ועולמו 4, ירושלים 9546304 טל׳ 02-5317248 פקס׳ 02-5695342
www.mof.gov.il/hon

ג. ביקש מבוטח מחברת הביטוח לקבל אישור ביטוח מסוים, תשלח חברת הביטוח למבוטח אישור בהתאם לנוסח הקבוע בנספח א׳ או ב׳, באמצעי דיגיטלי או באמצעות הדואר בהתאם לבחירת המבוטח, לא יאוחר מ-15 ימים ממועד הבקשה.

ד. חברת ביטוח או סוכן ביטוח לא ישנו את נוסח הנספח.

ה. אישור ביטוח מסוים ואישור ביטוח כללי לא יסתרו את הקבוע בפוליסת הביטוח ולא יכללו הוראות שאינן תואמות להוראות הפוליסה.

ו. חברת ביטוח רשאית לקבוע תת-גבול אחריות באישור ביטוח מסוים ביחס למבקש אישור מסוים וכן לוותר על חריגים וסייגים הקבועים בפוליסת הביטוח בהתאם לרשימה הסגורה הקבועה בנספח ד׳; קבעה חברת ביטוח תת-גבול אחריות ביחס למבקש אישור מסוים או ויתרה על חריגים הקבועים בפוליסת הביטוח, תעדכן בהתאם את פוליסת הביטוח ודף פרטי הבטוח, לפי העניין, ותשלח את נוסחם העדכני למבוטח.

ז. הנפיקה חברת ביטוח אישור ביטוח מסוים, לא תבטל או תשנה את פוליסת הביטוח לרעת מבקש האישור, אלא אחרי ששלחה למי שהנפיקה עבורו את האישור, הודעה בכתב בדבר השינוי או הביטול, לפי העניין, בהתאם למועדים שנקבעו באישור הביטוח.

4. תחולה

א. הוראות חוזר זה יחולו על כל חברות הביטוח, לרבות התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה (״הפול״) בע״מ.

ב. הוראות חוזר זה יחולו בענפי הביטוח הבאים:

1. ביטוח מפני תאונות אישיות;
2. ביטוח מפני אחריות מעבידים;
3. ביטוח כלי טיס, לרבות אחריות כלפי צד שלישי;
4. ביטוח כלי שיט, לרבות אחריות כלפי צד שלישי;
5. ביטוח מקיף לדירות ולבתי עסק, לרבות ביטוח זכוכית ולמעט ביטוח מקיף לדירות;
6. ביטוח מטענים בהובלה;
7. ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי;
8. ביטוח מפני אבדן רכוש;
9. ביטוח חקלאי, למעט ביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות;
10. ביטוח הנדסי;
11. ביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות;
12. ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים;
13. ביטוח מפני סיכונים אחרים.

5. תחילה

א. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 בדצמבר 2019.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתן של הוראות חוזר זה ביחס לאישורי ביטוח שיופקו במסגרת חידוש חוזה ביטוח של חוזה שנכרת טרם מועד התחילה, 1 ביולי 2021.

ד״ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון

רח׳ עם ועולמו 4, ירושלים 9546304 טל׳ 02-5317248 פקס׳ 02-5695342
www.mof.gov.il/hon

דברי הסבר

לסעיף 1

בתחומי עיסוק שונים נדרש מבוטח להציג למזמין עבודה, כתנאי למתן שירותים מטעמו, אישור על קיום ביטוחים שונים, כגון: ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח חבות מעבידים ועוד. דרישת המזמין נועדה לוודא כי השירותים הניתנים לו מבוטחים ועל כן הוא לא יהיה חשוף לנזקים שעלולים להיות כרוכים בקבלת השירות. במקרים רבים מבקש המזמין מהמבוטח להציג לו אישור ביטוח בנוסח מסוים שהכתיב המזמין ולעיתים אינו תואם את הוראות הפוליסה של המבוטח. מצב זה עלול להוביל להנפקת אישור ביטוח שאינו תואם לפוליסת הביטוח של המבוטח ולא ניתנה בעניינו הודעה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לסעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981. בנוסף, המצב כיום של ריבוי דרישות להנפקת אישורי ביטוח שונים בגין אותה פוליסה מטיל עלויות גבוהות על מבוטחים, מהווה חסם להתקשרויות ואף יוצר לעיתים אי בהירות ביחס לכיסויים הקיימים למבוטח. מטרת החוזר לקבוע הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח בהנפקת אישור בדבר קיום ביטוח ונוסח מחייב לאישורים כאמור.

לסעיף 2

בחוזר הוגדרו שני סוגי אישורים:

1. "אישור ביטוח כללי" - אישור שמטרתו להעיד על תמצית הביטוח של המבוטח נכון למועד הפקת האישור.
2. "אישור ביטוח מסוים" - אישור שמונפק עבור מבקש מסוים ומעיד על תמצית הביטוח של המבוטח. הנפקת האישור מחייבת את חברת הביטוח שלא לבטל או לשנות את פוליסת הביטוח, שינויים שאינם לטובת המבוטח, ללא מתן הודעה מוקדמת למבקש האישור.

לסעיף 3(א)

נקבע כי חברת ביטוח לא תנפיק כל אישור או התחייבות בנוגע לפוליסה קיימת שאינם אחד משני סוגי האישורים שנקבעו בחוזר זה. זאת על מנת למנוע מצבים שבהם חברת ביטוח מתחייבת כלפי צד שלישי באופן שאינו תואם את הוראות הפוליסה של המבוטח.

לסעיף 3(ב)

מכיוון שמבוטח נדרש לעיתים להציג אישור ביטוח כללי בתוקף למזמינים שונים, למשל כתנאי להתמודדות במכרז, נקבע כי חברת ביטוח תחויב לשלוח למבוטח אישור ביטוח כללי באמצעי דיגיטאלי או בדואר, בהתאם לבקשתו. עוד נקבע כי האישור יונפק בנוסח אחיד כפי שמופיע בנספח. זאת על מנת לייעל את תהליך העמדת האישור למבוטח ולאפשר למבוטח שביקש אישור כאמור לחזור ולהדפיס את האישור לצרכים נוספים.

לסעיף 3(ד-ו)

נקבע כי חברות ביטוח ינפיקו אישורים כאמור בהתאם לנוסח הקבוע בנספח וכי יאסר עליהן או על סוכן הביטוח מטעמן לשנות את נוסח הנספח. כן נקבע כי תוכן הנספח יהיה תואם לקבוע בפוליסת הביטוח וכי לא תתאפשר הכללת הוראות שאינן תואמות להוראות הפוליסה. לעניין זה יובהר כי תרגום לשפה אחרת, ככל שהוא נאמן למקור, לא ייחשב לעניין זה כשינוי נוסח. במקרים בהם נקבע תת-גבול אחריות ביחס למבקש האישור או ויתר המבטח על חריגים וסייגים הקבועים בפוליסת הביטוח, יעדכן המבטח את הפוליסה ודף פרטי הביטוח בהתאם לנספח ד'. זאת על מנת לוודא כי אישור ביטוח אינו מציג מצב שאינו תואם את הפוליסה שהונפקה למבוטח, מבלי שניתנה בעניינן הודעה מתאימה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לסעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, המאפשרת את התנגדות הפיקוח להוראות מסוימות וכן על מנת לאפשר למבקש האישור להסתמך על היקף חבות חברת הביטוח כפי שמופיע באישור הביטוח.

רח' עם ועולמו 4, ירושלים 9546304 טל' 02-5317248 פקס' 02-5695342

www.mof.gov.il/hon

לסעיף 3(ז)

נקבע כי שינוי לרעה או ביטול אישור ביטוח שניתן עבור מבקש אישור מסוים ייעשה רק לאחר שניתנה על כך הודעה למבקש האישור. זאת על מנת לאפשר למבקש האישור, שהסתמך על קיומו של הביטוח בעת שהתקשר עם המבוטח, לפעול מול המבוטח ככל שימצא לנכון.

לנספח

נקבע כי במקרה של סתירה בין התנאים שמפורטים באישור הביטוח לבין התנאים הקבועים בפוליסת הביטוח יגבר האמור בפוליסת הביטוח, למעט במקרה שבו תנאי באישור הביטוח מיטיב עם מבקש האישור. זאת על מנת לאפשר למבקש האישור להסתמך על היקף חבות חברת הביטוח המפורט באישור הביטוח ובכפוף לרשימות הסגורות שנקבעו בנספח.

כמו כן, על חברת הביטוח לציין באישור הביטוח כי המסמך אינו כולל את כל תנאי הפוליסה וחריגיה, אלא מהווה תמצית של הפוליסה בלבד. יובהר, כי אי ציונם של החריגים באישור הביטוח אינו מהווה סתירה לפוליסה וכי אין הכוונה שלא יחולו כלפי מבקש האישור. אלא רק ככל שהוכלל באופן מפורש באישור הביטוח תנאי, חריג או היקף אחריות הסותר את האמור בפוליסה, יגבר האחרון במקרה שהוא מיטיב עם מבקש האישור.

רח' עם ועולמו 4, ירושלים 9546304 טל' 02-5317248 פקס' 02-5695342

www.mof.gov.il/hon